

Vuosikertomus 1994

Valtion vakuusrahasto

Sisältö

	Sivu
JOHTAJAN KATSAUS	4
JOHTOKUNNAN TOIMINTAKERTOMUS	5
Pankkien toimintaympäristö 1994	5
Tukitoiminnan keskeiset tapahtumat vuonna 1994	8
Eduskunnan asettamat pankkituen ehdot ja niiden toteutuminen	12
Oikeudenkäynnit	15
Hallintoelimet	16
Tilinpäätös	18
Tuloslaskelma	18
Tase	19
Tuloslaskelman ja taseen liitetiedot	20
Tilintarkastuskertomus	23

EDUSKUNNAN KIRJASTO
RIKSDAGSBIBLIOTEKET

132 016 861 7

JOHTAJAN KATSAUS

Vuosi 1993 oli merkinnyt valtion vakuusrahastolle toisaalta tavatonta kiirettä sen eri tehtävien hoitamisessa, toisaalta oli alkanut näkyä, että Suomen rahajärjestelmä oli selviävä siitä kriisistä, johon se oli vuosina 1991-1992 joutunut. Vakuusrahaston toimintapiiriin kuuluneet rakenneratkaisut oli tehty ja suuri osa eduskunnan erityistarkastusten yhteydessä edellyttämistä oikeusprosesseista oli käynnistetty. Eräitä pelättyjä uusia huolenaiheita varten oli suunniteltu toimintatavat.

Vuonna 1994 valtion vakuusrahaston toiminta kääntyi hyvin paljon aikaisempien ratkaisujen tekniseen toteuttamiseen. Suomen Säästöpankki - SSP Oy:n liiketoiminnan myynnin yhteydessä perustettu Omaisuudenhoitoyhtiö Arsenal Oy otti tammikuussa vastaan käytännön vastuun sen hallinnoitavaksi tulleesta omaisuudesta. Vuoden aikana Arsenalin toimintatavat vakiintuivat. Lopulliseen muotoonsa ne tulevat kevään 1995 aikana, jolloin viimeiset merkittävät omaisuudenstiirrot toteutuvat. Haltuun tulleen omaisuuden arvostaminen osoitti, että Suomen Säästöpankki - SSP Oy:n tila oli ollut vuonna 1993 arvioituakin heikompi. Tämän seurauksena Arsenalin pääomatarve on varsin suuri. Erityisesti kiinteistömarkkinoiden tuleva kehitys vasta osoittaa, kuinka paljon Arsenal pystyy pääomastaan aikanaan palauttamaan.

Säästöpankkien Keskus-Osake-Pankin tervehdyttäminen jatkui. Valtion vakuusrahasto eristi pankin eräistä juridisista ja muista riskeistä ottamalla haltuunsa sen ulkomaisia tytäryhtiöitä. Niiden toimintaa ajetaan alas kuitenkin varoen tuottamasta lisätappioita. Tätä kirjoitettaessa valtion vakuusrahasto käy keskusteluja Säästöpankkien Keskus-Osake-Pankin tai sen terveiden liiketoimintojen siirtämisestä pois valtion vastuulta.

Vuoden 1993 lopussa käynnistetyt vahingonkorvausoikeudenkäynnit ovat edistyneet hyvin hitaasti. Osittain tämä on johtunut tarpeesta täydentää kanteita, osittain asioiden monimutkaisuudesta. Käräjäoikeudet ovat ratkaisseet vasta kaksi prosessia. Molempien käsittely jatkuu hovioikeudessa.

Vuoden 1994 kuluessa kävi ilmeiseksi, että sen enempää suuret liikepankit kuin osuuspankkijärjestökään eivät tule tarvitsemaan niitä takausjärjestelyjä, joista

valtioneuvosto oli tehnyt vuoden 1993 loppupuolella periaatepäätökset. Ne eivät kuitenkaan ole toistaiseksi ilmoittaneet valtion vakuusrahastolle luopuvansa tästä mahdollisuudesta. Takausjärjestelyt suunniteltiin kuitenkin pääomamarkkinoiden sen hetkinen tila huomioon ottaen. On varsin todennäköistä, että järjestelyt jouduttaisiin harkitsemaan uudelleen, jos suuret liikepankit tai osuuspankit vastoin tämän hetken odotuksia valtion pankkitukea tarvitsisivat.

Tämä kaikki on merkinnyt sitä, että valtion vakuusrahaston työmäärä on vähentynyt, mikä on jo nyt antanut mahdollisuuden supistaa henkilömäärää. Kuluvan kevään aikana päästään vakuusrahaston tehtävissä niin pitkälle, että sen roolin uudelleen arvioiminen on paikallaan. Oikeusprosessien hallinta tulee kuitenkin tietynmääräisen minimiresurssin edellyttämään. Arsenalin valvonta edellyttää niin ikään päätöksentekolimidiä. Johonkin osaan valtionhallintoa on siirrettävä osaaminen, jota mahdollisesti esiin tulevilla pankkiongelmilla tarvitaan, mutta sen jatkuva työllistäminen vakuusrahastossa ongelmia odottamassa ei välttämättä ole mielekästä. Muut vakuusrahaston tehtävät ovat aikanaan siirrettävissä joko Arsenaliin tai muualle valtionhallintoon.

Pankkitukea on tarvittu tähän mennessä tavattoman suuri määrä, 43 miljardia markkaa. Sitä tarvitaan vielä ehkä 10 miljardia markkaa, ehkä enemmänkin, jos Arsenal ei pysty realisoimaan riittävän nopeasti omaisuuttaan ja alentamaan rahoituskustannuksiaan. Osa pankkituesta saadaan tuettavilta pankeilta ja Arsenalilta takaisin, mutta nykyistä suuruusluokkaa oleva kustannus jää lopulliseksi. Tämä on ymmärrettävästi herättänyt kansalaisissa närkästystä. Tällöin valtion vakuusrahasto on joutunut toimimaan kovin vihamielisessä ympäristössä.

Kiitän valtion vakuusrahaston tehtävissä mukana olleita heidän panoksestaan rahaston työssä.

Helsingissä 28. helmikuuta 1995

Heikki Koivisto

JOHTOKUNNAN TOIMINTAKERTOMUS

Pankkien toimintaympäristö 1994

Suomen kansantalouden elpyminen jatkui vuonna 1994. Viennin voimakas kasvu ja investointien elpyminen nostivat kokonaistuotannon kasvun 4 %:iin. Vienti ja sen myötä teollisuustuotanto ylittivät jo edellisen suhdannehuipun aikaisen tasonsa. Yksityinen kulutus säilyi lähes ennallaan käytettävissä olevien tulojen laskusta huolimatta. Julkisen talouden ongelmat pakottivat jatkamaan julkisen kulutuksen supistamista.

Inflaatio säilyi vuoden aikana alhaisena. Maltillinen kustannuskehitys, huomattava tuottavuuden kasvu, markan vahvistuminen ja vaimeana säilynyt kotimainen kysyntä hillitsivät hintojen nousua. Kuluttajahinnat nousivat edellisen vuoden joulukuusta 1,6 %. Inflaatio-odotuksia pidettiin kuitenkin asetetun tiukan inflaatiotavoitteen kannalta ongelmallisina, mikä näkyi mm. harjoitetun rahapolitiikan kiristymisenä.

Suomen markan ulkoinen arvo jatkoi vahvistumistaan vuoden 1994 aikana. Markka vahvistui edellisvuoden lopusta 10,7 % ecuun nähden. Vuoden 1993 alimmalta tasolta markan arvosta oli vuoden 1994 loppuun mennessä palautunut jo noin 20 %.

Suomen teollisuuden hintakilpailukyky oli suhteellisilla yksikkökustannuksilla mitattuna edelleen noin 45 % pitkän aikavälin keskiarvoa parempi, vaikka heikkenikin vuonna 1994 markan vahvistumisen johdosta.

Voimakkaasti kasvanut ulkomaankauppa oli Suomelle ylijäämäistä. Kauppataseen ylijäämä kohosi 33,6 miljardiin markkaan. Vaihtotase muuttui vuoden aikana ylijäämäiseksi. Ylijäämää kertyi vuoden aikana 5,6 miljardia markkaa.

Tuotannon kasvun takia työllisyystilanne parantui hieman vuoden 1994 aikana, mutta oli kuitenkin huonompi kuin keskimäärin edellisvuonna. Työttömiä oli vuoden lopussa vielä 495 200 henkeä työttömyysasteen ollessa 20,2 %. Työpaikkojen määrä kasvoi lähinnä teollisuudessa, kun taas terveydenhuollossa, kaupassa ja muilla palvelualoilla työpaikkojen määrä väheni edelleen. Työttömyyden ja reaaliansoiden yleisen kehityksen takia toimeentuloturva tarvittiin edellisvuotta enemmän. Toimeentulotukea saaneiden määrä kasvoi arvioiden mukaan edellisvuodesta noin 18 %:lla 528 000 hengestä noin 628 000 henkeen, ja toimeentulotukeen kulunut rahamäärä kasvoi noin 15 %.

Yritystoiminnan kannattavuus ja rahoitusasema parantuivat vuonna 1994. Metsä- ja metalliteollisuus ylsivät kaikkien aikojen parhaimpiin tuloksiinsa. Myös kotimarkkinayritysten kannattavuus kääntyi nousuun. Kannattavuuden parantuminen näkyi myös konkurssi- ja velkasaneeraushakemusten vähentymisenä. Konkurskien määrä väheni 22 ja velkasaneeraushakemusten 27 %:lla edellisvuodesta.

Julkistalouden ongelmat jatkuivat. Valtiontalouden alijäämä kasvoi edellisvuoden 61,0 miljardista markasta arvioiden mukaan 65,3 miljardiin markkaan. Valtion velka kasvoi vuoden aikana 255,8 miljardista markasta arviolta 307,5 miljardiin markkaan. Valtion verotulot eivät juuri lisääntyneet viennin ja tuotannon kasvusta huolimatta, koska verotettavat tulot ja kotimaisiin tuotteisiin kohdistuva kotimainen kysyntä eivät vielä kasvaneet. Valtion menoja kasvattivat mm. työttömyydestä aiheutuneet menot sekä valtionvelan korkomenot.

Pörssissä osakevaihto nousi kaikkien aikojen ennätykseen eli 68,7 miljardiin markkaan. Kasvua edellisvuoteen oli peräti 48 prosenttia. Pörssiyhtiöt keräsivät vuoden aikana osakeanneilla uutta pääomaa kymmenen miljardia mark-

kaa. Pörssissä kaupankäynnin kohteena olevien yhtiöiden markkina-arvo kasvoi 33 %:lla 181 miljardiin markkaan. Pörssikurssit nousivat Hex-indeksillä mitattuna 17 % edellisvuoden lopusta. Nousu oli kuitenkin pitkälti yhden, markkina-arvoltaan suurimman yrityksen, Nokian ansiota. Yleisindeksi oli korkeimmillaan helmikuussa, jonka jälkeen indeksi laski nousten jälleen vuoden loppua kohden. Pankkien ja rahoituksen toimialaindeksi laski peräti 28 % vuoden aikana.

Asuntojen hintojen vuonna 1993 alkanut nousu taittui mm. luottojen korkeiden reaalikorkojen takia.

Vuoden 1992 lopusta jatkunut korkotason lasku päättyi vuoden 1994 alussa. Lyhyet markkinakorot nousivat vuoden aikana 0,6 - 0,9 %-yksikköä, pitkät korot vastaavasti peräti 3,5 - 3,9 %-yksikköä. Pitkissä koroissa ero ulkomaisiin korkoihin kasvoi tuntuvasti vuoden aikana.

Lyhyitä korkoja nosti erityisesti rahapolitiikan kiristäminen ja pitkiä korkoja puolestaan pidemmän aikavälin inflaatio-odotukset ja valtion velkaantumisen.

Pankkien luottokannan supistuminen jatkui vuonna 1994. Markkamääräiset luotot yleisölle vähenivät edellisvuodesta keskimäärin 3,5 %, edellisvuoden lopusta vuoden 1994 loppuun 3,4 % 271,6 miljardiin markkaan. Valuuttaluottojen määrä supistui erityisesti markan vahvistumisen takia keskimäärin 32,1 % ja vuoden lopun luvuilla 33,4 % 47,4 miljardiin markkaan. Yritysten parantunut tulorahoitus ja muu oman pääoman hankinta vähensi tarvetta käyttää pankkiluottoja esimerkiksi investointien rahoitukseen. Kotitalouksien luottojen vähentyminen johtui puolestaan korkeana säilyneestä työttömyydestä, muutenkin heikosta ansiokehityksestä sekä korkeasta reaalikorkotasosta.

Talletukset kasvoivat edellisvuodesta keskimäärin 3,2 % ja vuodenvaihteesta 1993 vuodenvaihteeseen 1994 1,4 % 288,6 miljardiin markkaan. Ensimmäistä kertaa pitkään aikaan pankkien markkamääräiset talletukset ylittivät markkamääräiset luotot.

Markkamääräisten luottojen ja talletusten välinen korkomarginaali kääntyi vuoden 1994 alussa laskuun. Marginaali alentui kaikkien luottojen ja talletusten välillä 0,16 %-yksikköä 5,30 %-yksikköön. Uusien luottojen ja kaikkien talletusten välinen korkomarginaali ale ni tätä voimakkaammin, 0,57 % yksiköllä 4,41 %-yksikköön. Alentumisesta huolimatta korkomarginaali vastasi eurooppalaista keskitasoa.

Pankkien toiminnan tappiollisuus väheni tuntuvasti vuoden 1994 aikana.

Rahoitustoimintakate säilyi lähes ennallaan 12,9 miljardissa markassa. Rahoitustoimintakatteen kehitystä heikensi vaimea uusien luottojen kysyntä, alentunut korkomarginaali sekä useiden pankkien virheellinen korkonäkemys.

Muut tuotot kasvoivat mm. myyntivoittojen kasvun sekä Suomen Säästöpankki - SSP Oy:ltä ostetun liiketoiminnan johdosta keskimäärin 2 % 8,8 miljardiin markkaan.

Pankkien muut kulut kasvoivat keskimäärin 9 % 14,6 miljardiin markkaan lähinnä Suomen Säästöpankki - SSP Oy:n liiketoiminnan ostamiseen liittyvien kertaluonteisten kustannusten takia.

Luotto- ja takaustappiot vähenivät vuoden 1994 aikana keskimäärin 23 % 11,8 miljardiin markkaan.

Pankkien järjestämättömien saatavien määrä supistui lähinnä tehtyjen luottotappiokirjausten takia 12 miljardilla markalla 20,5 miljardiin markkaan.

Pankkien liiketappio väheni edellämaituista syistä 31 %, 2,8 miljardilla markalla 6,2 miljardiin markkaan.

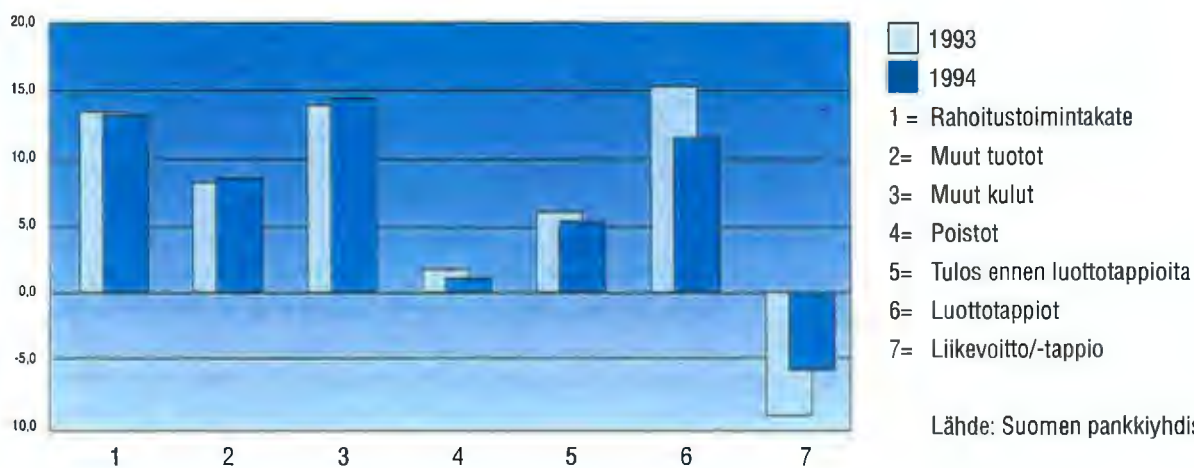
Pankkien toiminnan kehitystä arvioitaessa on otettava huomioon Suomen Säästöpankki - SSP Oy:n liiketoiminnan kauppa ja siitä seurannut ongelma-luottojen ja -kiinteistöjen siirtäminen Omaisuudenhoitoyhtiö Arsenal Osakeyhtiöön. Omaisuudenhoitoyhtiö Arsenalin ensimmäisen toimintavuoden tappion on arvioitu olevan 11,3 miljardia markkaa.

Tappioiden kattamiseksi ja vakavaraisuuden turvaamiseksi pankit vahvistivat omia pääomiaan laajoilla pääomaohjelmilla. Omaa pääomaa vahvistettiin sekä osakeanneilla että toissijaiseen omaan pääomaan luettavilla instrumenteilla yhteensä 5-6 miljardia markkaa. Valtion pankkitukea vakavaraisuuden ylläpitämiseksi tarvitsi vain Säästöpankkien Keskus-Osake-Pankki.

Pankkien vakavaraisuus, %

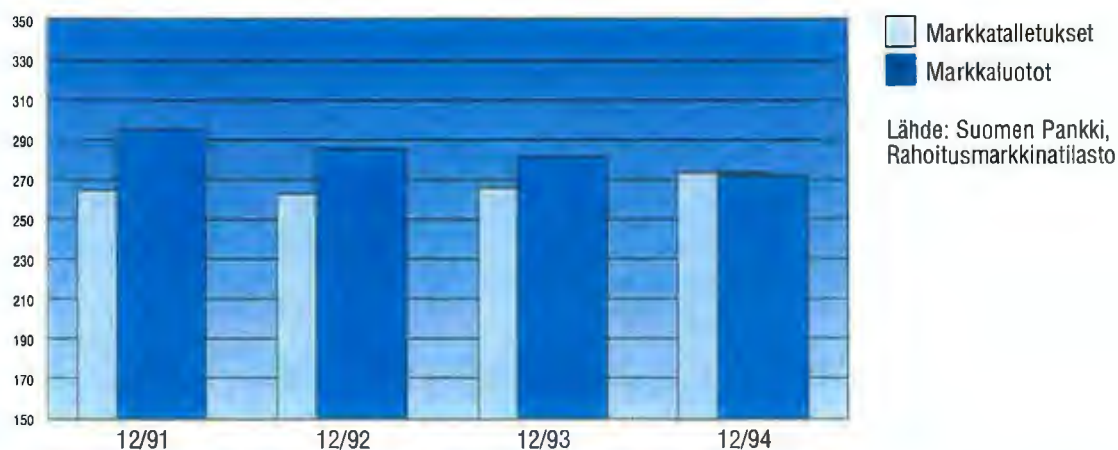
Pankkien tulokset 1993 ja 1994, mrd mk

Sisältää kotimaiset talletuspankit pl. Siltapankki ja SSP.

Lähde: Suomen pankkiyhdistys

Pankkitalletukset ja -luotot, mrd mk

Lähde: Suomen Pankki, Rahoitusmarkkinatilasto

Tukitoiminnan keskeiset tapahtumat vuonna 1994

Yleistä

Pankkituen merkittävimmät toimenpiteet toteutettiin ennen vuotta 1994. Kertomusvuoden tärkeimmät tapahtumat liittyivät Omaisuudenhoito-yhtiö Arsenal Oy:n toiminnan käynnistämiseen.

Omaisuudenhoito-yhtiö Arsenal Oy (Arsenal)

Marraskuussa 1993 Suomen Säästöpankki - SSP Oy:n (SSP) ongelmaluottojen hallinnointia ja omaisuuden realisoimista varten perustetun Arsenalin toiminta käynnistyi varsinaisesti kertomusvuoden aikana.

Arsenalia perustettaessa arvioitiin yhtiön sitoumusten nousevan noin 39 ja kokonaistappioiden ilman rahoituskuluja 12 - 15 miljardiin markkaan. Tarkistetun arvion mukaan Arsenalin sitoumukset nousevat 40 miljardiin ja kokonaistappiot rahoituskuluineen noin 16 miljardiin markkaan vuosina 1993 - 1996.

Valtio on sitoutunut vastaamaan Arsenalin tappioista sekä tarvittaessa takamaan yhtiön varainhankintaa.

Valtioneuvosto teki 19.5.1994 päätöksen antaa omavelkaisen takauksen Arsenalin vieraan pääoman ehtooselle varainhankinnalle erillisen kehysohjelman mukaisesti enintään 28 miljardiin markkaan asti. Kehysohjelman sisältöön tehtiin täsmennyksiä valtioneuvostossa marraskuussa 1994. Takauksen kokonaismäärä pysyi aikaisemmin hyväksytyssä 28 000 miljoonassa markassa.

Edelleen valtioneuvosto hyväksyi 8.9.1994 Arsenalin 6 miljardin markan

suuruisen oman pääoman lisähakemuksen ja päätti, että valtio merkitsee yhtiön osakkeita 500 miljoonalla markalla ja tekee vararahastosuorituksen 5 500 miljoonalla markalla.

Asiakassiirtojen toteuttamisen helpottamiseksi Arsenal osti elokuussa 1994 SSP:n osake-enemmistön vastaanottajapankkeilta. Kauppahinta oli yhteensä neljä markkaa eli sama minkä SSP:n ostajapankit olivat vuoden 1993 loka-kuussa SSP:n osakkeista maksaneet.

Arsenal osti 30.12.1994 tehdyllä esisopimuksella SSP:n ns. erillisseurantaerät vakuusrahastolta sekä Kansallis-Osake-Pankilta, Postipankki Oy:ltä, Suomen Yhdyspankki Oy:ltä ja osuuspankeilta 724 miljoonan markan kauppahinnalla. Erillisseurantaerät oli muodostettu niistä SSP:n tase-eristä, joita ei ollut siirretty Arsenaliin tai ostajapankkeille. SSP:n liiketoiminnan luovutussopimuksen mukaisesti SSP:tä purettaessa valtion vakuusrahasto saa SSP:n omaisuudesta 80 % ja ostajapankit yhteensä 20 %. Erillisseurantaerien myynnillä toteutetaan luovutussopimuksen mukainen SSP:n omaisuuden jako.

Kertomusvuoden loppuun mennessä Arsenal oli saanut julkista pankkitukea yhteensä 11 miljardia markkaa ja tämän lisäksi varainhankintaa oli varauduttu takaamaan 28 miljardiin markkaan asti.

Suomen Säästöpankki - SSP Oy (SSP)

Ennen SSP:n liiketoiminnan kauppaa SSP oli saanut julkista tukea kaiken kaikkiaan 14 826 miljoonaa markkaa. Kertomusvuoden lopussa tuen määrä

oli 8 540 miljoonaa markkaa. Tästä vakuusrahasto oli kirjannut osakepääomaa vuonna 1993 lopullisesti menetetyksi 3 050 miljoonaa markkaa.

Kertomusvuoden aikana SSP palautti omaa pääomaa vakuusrahastolle yhteensä 686 miljoonaa markkaa maksamalla pääomatodistuksiaan takaisin. Palautus perustui SSP:n luovutussopimukseen. Vastaavasti vakuusrahasto maksoi luovutussopimuksen perusteella SSP:n kattamattomia eläkevastuita 242 miljoonaa markkaa. Erillisseurantaerien kauppahinta 724 miljoonaa markkaa kohdistetaan SSP:n pääomatodistusten takaisinmaksuun.

Valtion vakuusrahasto on saanut SSP:n liiketoiminnan kokonaiskauppahintana vuoden 1994 loppuun mennessä noin 7,2 miljardia markkaa. Peruskauppahinnan 5,6 miljardia markkaa lisäksi vakuusrahastolle on tuloutunut em. mainittu oman pääoman palautus 686 miljoonaa markkaa, erillisseurantaerien kauppahinnan vakuusrahaston osuus 579 miljoonaa markkaa, sekä SSP:n liiketoiminnan kaupan yhteydessä tulneiden pörssiosakkeiden toteutuneita myyntivoittoja 225 miljoonaa markkaa. Realisoitumattomia myyntivoittoja pörssiosakkeista oli vuodenvaihteen kurssilla laskettuna noin 367 miljoonaa markkaa. Kokonaiskauppahinnan laskemisessa on lisäksi otettu huomioon SSP:n eläkevastuuvajauksen kattaminen 242 miljoonaa markkaa.

Säästöpankkien Keskus-Osake-Pankki (Skop)

Skop:n saama julkinen pankkituki oli kertomusvuoden alussa yhteensä 16 482 miljoonaa markkaa. Tästä Suo-

men Pankin myöntämää tukea oli 11 552 miljoonaa markkaa, valtion talousarvion kautta myönnettyä tukea 1 230 miljoonaa markkaa ja valtion vakuusrahaston myöntämää tukea 3 700 miljoonaa markkaa.

Joulukuussa 1994 valtioneuvosto päätti merkitä Skop:n liikkeeseen laskemia pääomatodistuksia 450 miljoonalla markalla.

Valtion vakuusrahasto osti Skop:lta sen luxemburgilaisen tytärbankin Skop-bank International S.A:n 118 miljoonan markan kauppahinnalla ja pankin lontoolaisen tytärbankin FennoScandia Bank Ltd:n 138 miljoonan markan kauppahinnalla. Kauppahinnat vastaavat ko. yhtiöiden omia pääomia. Osakkeiden ostot rahoitti Skop merkitsemällä valtion vakuusrahaston liikkeeseen laskemat kauppahintoja vastaavat velkasitoumukset. Näistä järjestelyistä ei tämän hetken arvioiden mukaan aiheudu valtion vakuusrahastolle lopullisia menetyksiä lainkaan. Molempien yhtiöiden pankkistatuksista luovuttiin välittömästi kauppojen jälkeen. Yhtiöt muutettiin omaisuudenhoitoyhtiöiksi ja nimet vastaavasti GGF Asset Management S.A.:ksi ja FennoScandia Ltd:ksi.

Valtion vakuusrahaston perustamat Resolution GGF Oy ja Resolution Company Armamentarium Oy ostivat Skop:lta Dallasissa toimineen rahoitusyhtiön Union Mortgage Companyn vastuut ja velvoitteet joulukuussa 1993. Kertomusvuoden aikana yhtiöt maksoivat kaupan rahoittamiseen Skop:lta ottamiaan, yhteensä noin 250 miljoonan markan (52,7 miljoonaa dollaria) lainoja takaisin 26,1 miljoonaa dollaria eli 124 miljoonaa markkaa.

Kertomusvuoden marraskuussa allekirjoitettiin sopimus, jolla valtion vakuusrahaston omistama Resolution Company Armoury myi omistamansa, RGGF:n saatavien hallinnointiyhtiön, Foremost Servicing Company Ltd:n

osakkeet yhtiön toimivalle johdolle. Samassa yhteydessä hyväksyttiin uusi RGGF:n saatavien hallinnointisopimus. Sopimukset astuivat voimaan 1.1.1995.

Valtio ja valtion vakuusrahasto antoivat Skop:n pääomatodistusten haltijana joulukuussa Skop:lle luvan toteuttaa Suomen Kiinteistöpankki Oy:n myynti Teollistamisrahasto Oy:lle.

Kertomusvuoden lopussa Skop:n saama julkinen tuki oli 15 468 miljoonaa markkaa sen jälkeen kun Suomen Pankin kertomusvuoden aikana saamat 1 720 miljoonan markan palautukset otetaan vähennyksinä huomioon.

Siltapankki Oy

Siltapankki Oy:lle ei kertomusvuonna myönnetty pankkitukea. Pankin saaman tuen yhteismäärä oli kertomusvuoden lopussa 3 036 miljoonaa markkaa.

Pankkitukeen käytetyt varat

Maksettua pankkitukea on vuoden 1994 loppuun mennessä myönnetty 43 610 miljoonaa markkaa. Tähän sisältyy Suomen Pankin, valtion vakuusrahaston sekä valtioneuvoston valtion talousarvion kautta myöntämä tuki.

Maksetun pankkituen lisäksi takauksia on annettu Arsenalin rahoitukselle ja Skop:lle 28 300 miljoonan markan edestä. Periaatepäätöksiä mahdollisesti myöhemmin myönnettävistä takauksista ja takuista on tehty 3 700 miljoonan markan edestä.

Pankkituen rahoituksesta on kertomusvuoden loppuun mennessä aiheutunut korkokuluja yhteensä 6 500 miljoonaa markkaa.

Taulukossa 1 on esitetty julkisen pankkituen jakautuma pankeittain ja tukiviranomaisittain. Edelleen taulukossa 2 on yhteenveto pankkituesta ja tuen

palautuksista. Pankkituen keskeiset tahtumat on esitetty aikajärjestyksessä taulukossa 3.

Pankkitukeen varatuista valtion vakuusrahaston 20 000 miljoonan markan tukivaltuuksista oli kertomusvuoden lopussa jäljellä noin 925 miljoonaa markkaa.

Valtion talousarvioon varatuista 25 000 miljoonan markan suuruisista määrärahoista ja 35 000 miljoonan markan takausvaltuuksista oli kertomusvuoden lopussa jäljellä 12 510 miljoonaa markkaa määrärahoja ja 3 000 miljoonaa markkaa takausvaltuuksia.

Julkisen pankkituen jakautuminen 1991-12/1994, mmk	Suomen Pankki	Valtion talousarvio				Valtion vakuusrahasto				Takaus takuut	Maksettu tuki yhteensä	KAIKKI
		Valtio pääoma-	Pää- oma- todist	Osake pääoma	Takaus/	Lev. deb.	Vast. tod.					
Skop	9 832	580	800		300		2 700	1 000	256	300	15 168	15 468
Suomen Säästöpankki				250			1 400	3 608	3 050		8 540	8 540
Muut säästöpankit		160									160	160
Säästöpankkien vakuusrah.						155					155	155
Omaisuuksienhoito Arsenal Oy				9 442	28 000			1 558		28 000	11 000	39 000
Säästöpankkiryhmä yhteensä	9 832	740	800	9 692	28 300	55	1 400	6 308	6 608	488	35 023	63 326
OKO		422									422	422
Osuuspankit		108									1 108	1 108
Osuuspankkien Vakuusrah.					(900)					(900)		(900)
Osuuspankkiryhmä yhteensä		1 530			(900)					(900)	1 530	2 430
Postipankki		903									903	903
SYP/ Unitas		1 726			(1 000)					(1 000)	1 726	2 749
KOP					(1 800)					(1 800)	1 726	3 526
STS/ Sitapankki							3 036				3 036	3 036
Muutpankit yhteensä		4 378			(2 800)		3 036			(2 800)	7 414	10 214
Yhteensä	9 832	6 648	800	9 692	32 000	155	1 400	9 344	5 608	488	43 510	75 957
Litkep. ja PSP:n vakuusrah.											- 357	- 357
YHTEENSÄ	9 832	6 648	800	9 692	32 000	155	1 400	9 344	5 608	488	43 510	75 610
Pankkituen korkomenot												6 500

- 1) SP:n tuki 31.12.1994 tilanteesta
- 2) Arvio 12/94 mennessä,
- 3) Valtioneuvoston periaatepäätös mahdollisesti myöhemmin myönnettävistä takauksista/ takuusta.
- 4) SSP Oy:n osakkeista realisoitunut tappio

- 5) SSP:n eläkevastuun kattaminen SSP:n luovutussopimuksen mukaisesti
- 6) Skopin luxemburgilaisen tytäryhtiön Skopbank International S.A:n ja lontoolaisen tytäryhtiön FennoScandia Bank Ltd:n osto VVR:lle

Pankkituki 12/1994, mmk	BRUTTO sisältää maksetun tuen ja takaukset	PALAUTUKSET	NETTO sisältää maksetun tuen ja takaukset
Skop	20 318	4 850	15 468
Suomen Säästöpankki	14 826	6 286	8 540
Muut säästöpankit	160		160
Säästöpankkien vakuusrahasto	500	345	155
Omaisuuksienhoito Arsenal Oy	39 000		39 000
Säästöpankkiryhmä yhteensä	74 804	11 481	63 323
OKO	422		422
Osuuspankit	108		1 108
Osuuspankkien Vakuusrahasto	900		900
Osuuspankkiryhmä yhteensä	2 430		2 430
KOP	3 526		3 526
Postipankki	903		903
STS/ Sitapankki	3 036		3 036
SYP/ Unitas	2 749		2 749
Yhteensä	87 448	11 481	75 967
Litkepankkien ja PSP:n vakuusrahasto		357	- 357
YHTEENSÄ	87 448	11 481	75 610

huom. Taulukko sisältää palautukset, jotka on maksettu muulla kuin samalle yksikölle myönnettyllä uudella tuella

- 1) Skopin pankkituen palautusten laskentatapa: Suomen Pankin saamat palautukset 6 350 mmk (31.12.1994) vähennettynä VVR:n SP:lle Skopin osakkeista ja pääomatodistuksista maksama kauppahinta 1.500 mmk = palautus 4 850 mmk
- 2) SSP:n palautukset sisältävät sen myynnistä saadun kauppahinnan 5.600 mmk (joka edellytti Omaisuuksienhoito Arsenal Oy:lle 5 000 mmk:n oman pääoman ehtoista tukea ja pääöstä 28 000 mmk:n takauksesta), oman pääoman palautusta 686 mmk
- 3) Säästöpankkien vakuusrahaston palautus sisältää SSP:n osuutensa 245 mmk, joka on SSP:n luovutussopimuksen mukaisesti VVR:n menoa,

Pankkituen keskeiset tapahtumat -12/1994		Julkinen pankkituki mmk
syksy 1990	SP:n vakautusohjelma Skopille, sp:t merkitsivät Skop:n osakep:n korotuksen	
kevät 1991 19.9.1991	SP:n tervehdyttämisohjelma Skopille SP otti Skop:n hallintaansa, SP:n holding-yhtiöt ostivat Skop:n merkittävimmät osake- ja kiinteistösijoitukset sekä pääosan Tampella-vastuista	16.182
kevät 1992	VM:n yleinen pääomatuki talletuspankeille luotonantokyvyn varmistamiseksi (nostot vuoden loppuun mennessä)	7.742
30.4.1992	Valtion vakuusrahasto perustettiin	
15.6.1992	Skop-osakkeiden ja pääomatodistusten osto Suomen Pankilta	1.500
26.6.1992	Tukilaina Säästöpankkien vakuusrahastolle ja takaus SSP:n vastuudebentuurille	7.200
11.11.1992	SSP:n takauksen muuttaminen vastuudebentuurin merkitsemiseksi	
18.12.1992	SSP:n tukilainan konvertointi + takauksen loppuosan muuntaminen pääomatodistukseksi	
22.12.1992	Skop:n tukipäätös	1.500
30.12.1992	SSP:n tukipäätös	1.700
23.2.1993	VVR-läkiä muutettiin	
8.4.1993	STS:n tukipäätös	3.036
	Liikepankkien vakuusrahaston varojen siirto valtion vakuusrahastolle	-357
27.4.1993	SSP:n tukipäätös	1.100
24.5.1993	Skop:n tukipäätös	700
1.7.1993	KOP:lta osana STS-järjestelyyn liittyvää riskinjakoa, 75 mmk	
19.8.1993	SSP:n tukipäätös	1.000
19.8.1993	KOP:n pääoman hankinnan takaanista koskeva periaatepäätös	(1.800)
19.8.1993	SYP/Unitaksen pääoman hankinnan takaanista koskeva periaatepäätös	(1.000)
22.10.1993	SSP:n liiketoiminta ja osakekanta myytiin KOP:lle, op:ille, PSP:lle ja SYP:lle	-5.600
	Periaatepäätös omaisuudenhoitoyhtiön perustamisesta ja sen rahoituksen takaamisesta	(28.000)
18.11.1993	SSP:n omaisuudenhoitoyhtiö Oy Arsenal Ab:n perustaminen	5.000
18.11.1993	OV:n vieraan pääoman korkojen takaanista koskeva periaatepäätös	(900)
2.12.1993	VVR perusti 14.12.1993 kolme osakeyhtiötä, jotka ostivat Skop:n Yhdysvalloissa olevaa ongelmaomaisuutta.	
	Omistusjärjestelyssä ei suoritettu rahavastiketta, mutta se sitoo valtion takausvaltuutta noin	300
22.12.1993	Skop:n tukipäätös	350
31.12.1993	Säästöpankkien vakuusrahasto lyhensi tukilainaa	-345
19.5.1994	Päätös takauksen antamisesta Omaisuudenhoitoyhtiö Arsenal Oy:n lainanotolle	28.000
kesäkuu 1994	SSP:n oman pääoman palautusta	-686
7.7.1994	SSP:n eläkevastuun kattaminen	232
24.8.1994	SSP Oy:n myynti Omaisuudenhoitoyhtiö Arsenal Oy:lle	
8.9.1994	Omaisuudenhoitoyhtiö Arsenal Oy:n tukipäätös	6.000
30.9.1994	VVR osti Skop:lta sen luxemburgilaisen tytärbankin Skopbank International S.A:n	118
28.12.1994	VVR osti Skop:lta sen lontoolaisen tytärbankin FennoScandia Bank Ltd:n	138
30.12.1994	Skop:n tukipäätös	450
31.12.1994	Takaisinmaksuja ja tuen palautuksia SP:lle (kumulatiivisesti)	-6.350
	Maksettu tuki yhteensä	43.610
	Takaukset, periaatepäätökset takauksista	32.000

Eduskunnan asettamat pankkituen ehdot ja niiden toteutuminen

Laki valtion vakuusrahastosta annettiin 30.4.1992. Lain mukaan valtion vakuusrahasto voi päättää tukitoimesta, mikäli se on perusteltua sekä koko pankkijärjestelmän vakauden että yksittäisen pankin tallettajien saamisten turvaamiseksi.

Hallintoneuvoston asettamat pankkituen yleiset periaatteet

Valtion vakuusrahaston hallintoneuvosto on hyväksynyt rahaston säännöt sekä vakuusrahaston tukitoimia koskevat yleiset periaatteet. Hallintoneuvoston hyväksymät tuen yleiset periaatteet ovat seuraavat:

- Pankkituki on avointa ja julkista.
- Pankkituen houkuttelevuus ja julkisten varojen sitoutuminen pyritään minimoimaan.
- Omistajien taloudellinen vastuu tuettavassa pankissa toteutetaan niin laajalti kuin mahdollista.
- Tuen ehtojen tulee edistää pankkijärjestelmän toiminnan tehokkuutta ja mahdollistaa tarvittavien rakennemuutosten toteutuminen.
- Tukitoimien kilpailua vääristävä vaikutus pyritään minimoimaan.
- Vääristävää korkokilpailua ei sallita.
- Julkisen vallan mahdollisuudet valvoa tuettavan pankin toiminnan tervehdyttämistä varmistetaan. Erityisesti pyritään varmistumaan siitä, ettei tukea käytetä luottojen myöntä-

miseen tai erääntyneiden luottojen perimättä jättämiseen tavanomaisesta poikkeavin ehdoin.

- Tuettavan pankin johdon palvelusuhteen ehtojen on oltava kohtuullisia ja mahdolliset epäoikeudenmukaisuudet poistetaan.

Eduskunnan asettamat pankkituen ehdot

Antaessaan mietintönsä ensimmäisestä lisätalousarviosta vuodelle 1993 (95/1992 vp) valtiovarainvaliokunta edellytti, että pankkituessa otetaan huomioon seuraavat periaatteet:

- Valtion vaikutusvallan takaavan omistuksen hankinnan tulee olla ensisijainen tuen myöntämisen muoto. Omistusoikeuden noustessa tavoiteltavaan merkittävään määräysvaltaan, voidaan pääomatodistuksia ja takauksia käyttää joko pääomasijoituksen ohella tai sijasta. Ennen omistuksen hankintaa, joka voi tapahtua mm. osakeannin kautta, on huolehdittava, että valtion omistusosuus tulee oikeaan suhteeseen arvoaan menettäneeseen vanhaan omistukseen nähden. Oikean suhteellisuuden toteuttamiseksi mahdollisesti tarpeellinen oman pääoman nimelisarvon leikkaus on toteutettava ennen osakemerkintää. Valtion omistuksen tasapuolisuuden vuoksi on osakeanti tehtävä vanhaan omistukseen verrattavilla osakkeilla eikä esimerkiksi äänivallaltaan rajatuilla osakesarjoilla, jotta niillä hankittava päätösvalta olisi yhdenvertainen vanhojen omistajien oikeuksiin nähden.

- Valtioneuvoston tulee antaa eduskunnalle tiedonantona suunnitelmansa rahoitusjärjestelmän tervehdyttämisestä, tervehdyttämiseen käytettävistä keinoista ja julkisen tuen palauttamisesta valtiolle niin, että tiedonanto voidaan käsitellä eduskunnassa vuoden 1993 syysistuntokaudella.

- Hallituksen tulee käynnistää lainmuutoshanke velkajärjestelystä annetussa laissa tarkoitetun velallisen oikeusaseman parantamiseksi sekä antaa asiaa koskeva lakiesitys eduskunnalle kevätistuntokauden 1993 aikana.

- Hallituksen tulee ryhtyä välittömästi tarvittaviin toimenpiteisiin niin, että pankit noudattavat yhtenäistä luottotappioiden kirjaamiskäytäntöä.

Valtiovarainvaliokunnan mietinnön mukaisesti eduskunta hyväksyi lisätalousarvion. Lisätalousarviossa edellytettiin, että tukitoimiin asetetaan tuettavan pankin tai vakuusrahaston toimintaa ja hallintoa koskevia ehtoja. Ehdolla tuli pyrkiä siihen, että

- Pääomatuki on vastikkeellista valtioneuvoston määräämällä tavalla.
- Valtiontaloudelle aiheutuva rasitus muodostuu niin vähäiseksi kuin se tehtävän toteuttamisen kannalta on mahdollista.
- Tuki haittaa mahdollisimman vähän kilpailua yritysten välillä ja rahoitustoiminnassa eikä vääristä kiinteistö- ja pääomamarkkinoiden toimintaa.

- Osinkoa pankin osakepääomalle, voitto-osuutta kantarahasto-osuuksille tai korkoa lisäosuusmaksuille, muille osuusmaksuille ja sijoitusosuuksille saa jakaa vain, jos pankin voitonjakokelpoiset varat siihen riittävät valtion ja valtion vakuusrahaston pääomatodistuksille suoritettavan täyden koronmaksun jälkeen.

- Velkaantuneiden kotitalouksien ja yritysten asemaa helpotetaan niiden niin toivoessa noudattaen yrityssaneerauksesta ja yksityisten henkilöiden velkajärjestelystä annettujen lakien periaatteita vakuuksien myyntikiellosta ja velkapääoman rajoittamisesta sekä muista velallisen asemaa vahvistavista järjestelyistä.

Antaessaan mietintönsä neljännessä lisätalousarviosta vuodelle 1993 (35/1993 vp) valtiovarainvaliokunta edellytti, että pankkituessa noudatetaan ensimmäisessä lisätalousarviossa mainittujen periaatteiden lisäksi seuraavia periaatteita ja tavoitteita:

- Pankkien johdolla ja omistajilla tulee olla ensisijainen vastuu sekä tervehdyttämistoimenpiteiden suorittamisesta että myös pankkien sisäisen valvonnan tehostamisesta.

- Oikeusministeriössä tulee pikaisesti valmistella eduskunnalle lakiehdotus, jossa pankeissa luottotappiota aiheuttaneiden rikosten vanhentumisaikaa pidennetään siten, että se olisi vähintään viisi vuotta. Lisäksi valiokunta edellyttää, että pikaisesti valmistellaan esitys, jossa osakeyhtiölain 15 luvun 7 §:n vahingonkorvausten vanhentumisaikaa pidennetään ainakin pankissa tapahtuneiden toimenpiteiden osalta kolmen vuoden sijasta vähintään viiteen vuoteen ainakin hallitusten jäsenten, hallituneuvoston jäsenten ja toimitusjohtajan sekä tilintarkastajien osalta.

- Pankkituen julkisuutta tulee lisätä ja kaikki taloudellista merkitystä omaavat luottotappiot tulee tutkia pankkituen myöntämisen yhteydessä ja sen ehtona. Selvitellyt rikokset ja rikkomukset on saatettava tuomioistuinkäsittelyyn, jolloin ne tulevat julkisiksi. Erityistarkastuksessa on otettava kantaa myös niihin väärinkäytöksiin, joiden osalta vahingonkorvausvastuu on ehtinyt vanhentua. Lisäksi hallituksen tulee ryhtyä välittömästi toimenpiteisiin pankkien tiedonanto- ja tilinpäätösinformaation tuntuvaksi lisäämiseksi.

- Vähemmistöosakkeiden arvo ei saa nousta omaisuudenhoitoyhtiöiden perustamisen vuoksi, jottei pankkituki siirtyisi perusteettomasti niille. Ratkaisuja tehtäessä valtion vakuusrahaston on huolehdittava siitä, ettei pankkien välinen kilpailu aiheuttomasti vääristy.

- Omaisuudenhoitoyhtiön perustamisen jälkeen vakuusrahaston tulee välittömästi selvittää valtiovarainvaliokunnalle, että toteutettu ratkaisu on eri vaihtoehtoista kaikkein edullisin pankkituen minimoinnin, kilpailun vääristymisen estämisen sekä pankkijärjestelmän tervehdyttämisen kannalta. Omaisuudenhoitoyhtiöön siirtyvän omaisuuden siirtohintojen määrittelyperusteet on lisäksi julkistettava.

- Tuettavan pankin johdon palvelusuhteen ehtojen tulee olla kohtuullisia ja mahdolliset epäoikeudenmukaisuudet on poistettava.

- Valtioneuvoston tulee antaa eduskunnalle tiedontantona suunnitelmansa rahoitusjärjestelmän tervehdyttämisestä, tervehdyttämiseen käytettävistä keinoista ja julkisen tuen palauttamisesta valtiolle niin, että tiedonanto voidaan käsitellä

eduskunnassa vuoden 1993 valtiopäivien syysistuntokaudella.

Lisäksi valtiovarainvaliokunta totesi, että valtion tuen minimoimiseksi on tarkoituksenmukaista käyttää omavelkaisia takauksia ennen muita tukimuotoja ja ennen valtion omistuksen hankkimista.

Valtiovarainvaliokunnan mietinnön mukaisesti eduskunta hyväksyi vuoden 1993 neljännen lisätalousarvion ja päätti lisäksi, että takaus voi olla vuoden 1993 ensimmäisen lisätalousarvion yhteydessä hyväksytyssä lausumassa tarkoitettu ensisijainen tuen myöntämisen muoto.

Antaessaan mietintönsä valtion talousarviosta vuodelle 1995 (93/1994 vp) valtiovarainvaliokunta totesi, että pankkitoiminnan tukemiselle aiemmin asetetut ehdot ovat edelleen voimassa. Valiokunta korosti tuelle asetettujen tiukkojen ehtojen merkitystä valtion menojä vähentävänä tekijänä. Lisäksi valiokunta piti tärkeänä ehtojen toteutumisen valvontaa. Valiokunta edellytti seuraavia toimenpiteitä pankkituen myöntämiseen liittyen:

- Hallituksen tulee antaa eduskunnalle selvitys pankkituen ehtojen täyttymisestä kaikilta osin sekä pankkituen valvonnan ja tarkastuksen tehokkuudesta. Valiokunta korosti myös, että pankkitukea koskevassa päätöksenteossa ja valvonnassa tulee välttää esteellisyysilanteiden syntyminen.

- Hallituksen tulee antaa vuoden 1995 valtiopäivien syysistuntokaudella eduskunnalle uusi tiedonanto suunnitelmasta rahoitusjärjestelmän tervehdyttämisestä, tervehdyttämiseen käytettävistä keinoista ja julkisen tuen palauttamisesta valtiolle.

Lisäksi valiokunta uudisti mietinnössään 35/1993 vp lausumansa pankkituen julkisuuden sekä pankkien tiedonanto- ja tilinpäätösinformaation lisäämisestä.

Viidennessä lisätalousarviosta vuodelle 1993 ja kolmannesta lisätalousarviosta vuodelle 1994 antamissaan mietinnöissä (66/1993 vp ja 76/1994 vp) valtiovarainvaliokunta asetti ehtoja säästökassatoimintaa harjoittavien osuuskuntien osalta sen johdosta, että säästökassatalletusten lunastamiseen esitettiin ja hyväksyttiin käytettäväksi pankkitukimäärärahoja.

Eduskunnan asettamien ehtojen toteutuminen

Valtion vakuusrahasto on pankkitukipäätöksissään tarkoin pyrkinyt noudattamaan sekä eduskunnan että vakuusrahaston hallintoneuvoston asettamia ehtoja ja periaatteita.

Tuen vastikkeellisuusvaatimus on tarkoittanut sitä, että suorasta pääomatu-esta (osakesijoitukset, pääomatodistusten merkintä) pyritään saamaan takaisin niin paljon kuin mahdollista. Käytännössä huomattava osa pankkituesta joudutaan kirjaamaan lopullisena tappiona valtiolle, sillä pankkikriisi on osoittautunut mittasuhteiltaan niin syväksi, että kaiken tuen takaisinmaksu on mahdotonta. Lopullisista menetyksistä huolimatta valtiontaloudelle aiheutuva rasitus on pyritty pitämään niin vähäisenä kuin mahdollista. Tästä on erityisenä osoituksena vuonna 1993 käyttöön otettu mahdollisuus antaa takauksia pankkien oman pääoman ehtoiselle varainhankinnalle. Takaukset eivät lähtökohtaisesti sido valtion rahavaroja lainkaan ja asettavat erityisen vastuun toimintojen tervehdyttämisestä pankkien johdolle. Kertomusvuoden loppuun mennessä yksikään pankki ei ole ottanut sille myönnetyn

periaatepäätöksen mukaista valtion takausta oman pääoman ehtoiselle varainhankinnalleen.

Omistajien taloudellinen vstuu tuettavassa pankissa on toteutettu tuen ehtona niin laajalti kuin se on ollut mahdollista. Mahdollisuutta on rajoittanut Skop:n kohdalla lähinnä säästöpankki- en huomattava Skop-omistus. Nimelisarvon leikkaaminen Skop:n haltuunoton yhteydessä ei olisi ollut mahdollista ilman että tämä olisi välittömästi aiheuttanut koko säästöpankkiryhmän kaatumisen valtion vastuulle tilanteessa, jossa valtiolla ei ollut toimivaa organisaatiota pankkikriisin hoitamiseksi. Suomen Säästöpankki muutettiin osakeyhtiömuotoiseksi pankiksi vakuusrahaston tuen myöntämisen ehtona. Suomen Säästöpankkiin liittyneiden pankkien omat pääomat käytettiin tappioiden kattamiseen ensimmäisen tukipäätöksen ehtona. Kansallis-Osake-Pankin ostaessa STS-Pankin osakkeet pankin pääosakkaalta STS-Säätiöltä kauppahintana maksettiin vajaa kolmasosa osakkeiden nimellisarvosta. Muille omistajille KOP maksoi arvopaperimarkkinalain mukaisen hinnan. Sittemmin KOP maksoi STS-Säätiön saamaa kauppahintaa vastaavan määrän eli 75 miljoonaa markkaa valtion vakuusrahastolle ylimääräisenä suorituksena.

Tuen kilpailua vääristävän vaikutuksen minimoimiseksi valtion vakuusrahasto asetti yhdessä Suomen Säästöpankin johdon kanssa tiukat tavoitteet SSP:n varainhankinnan hinnoittelulle. Sittemmin Arsenaliin siirtyneen SSP:n ongelmaomaisuuden osalta on puolestaan Arsenal asettanut omaisuuden realisoinnille tavoitteet ja aikataulut, jotka ottavat huomioon, että omaisuuden myynti ei aiheuta tarpeettomia häiriöitä kiinteistö- ja pääomamarkkinoilla. Suomen Säästöpankin myyminen jälle kilpailijapankille toteutettiin kil-

pailunäkökohdista neutraaleimmalla mahdollisella tavalla, kun SSP:n konttorijaossa pienimmän markkinaosuuden omaava pankki sai ensimmäisenä valita haluaako ostaa ko. konttorin liiketoiminnan vai ei.

Yrityssaneerauslain ja yksityisten henkilöiden velkajärjestelystä annetun lain periaatteita soveltavat sekä Arsenal että Siltapankki neuvotellessaan vapaaehtoisista velkajärjestelyistä asiakkaidensa kanssa.

Pankkituen julkisuuden lisäämiseksi on rahoitustarkastuslakia muutettu niin, että rahoitustarkastus on oikeutettu kokoamaan ja pitämään yllä julkista rekisteriä luottotappioista, joista pankkituen tarve aiheutuu (19a §). Tiedot kerätään mahdollisimman yksityiskohtaisesti toimialoitain, alueellisesti ja pankki/pankkiryhmäkohtaisesti rikkomatta kuitenkaan asiakkaan pankkilaisuutta.

Tukea saaneiden pankkien johdon palvelussuhteen ehtojen selvittämiseksi vakuusrahasto on teettänyt selvityksen ulkopuolisella konsultilla. Selvityksen perusteella Skop:n, Siltapankin sekä SSP:n johdon palkkoja tarkistettiin vastaamaan vastaavan tason tehtävistä teollisuudessa maksettavia palkkoja.

Vakuusrahastolain mukaiset erityistarkastukset on teetetty kaikissa tukea saaneissa pankeissa. Takausten periaatepäätöksiin ei liittynyt erityistarkastusoikeutta valtion vakuusrahastolle. Erityistarkastusten perusteella nostettuja oikeudenkäyntejä on selostettu tämän vuosikertomuksen yhteydessä erikseen.

Oikeudenkäynnit

Valtion vakuusrahastosta annetun lain 14 a §:n mukaisten erityistarkastusten perusteella päätettiin vuoden 1993 lopussa nostaa vahingonkorvauskanteita 25 Suomen Säästöpankkiin sulautuneessa säästöpankissa, Säästöpankkien Keskus-Osake-Pankissa sekä entisessä STS-Pankissa. Kanteiden oikeuskäsittelyt siirtyivät kertomusvuoden puolelle.

STS-Pankin, nykyisen Siltapankin entiseltä johdolta haettiin 173 miljoonan markan vahingonkorvauksia Helsingin käräjäoikeudessa. Oikeus antoi päätöksensä 17. tammikuuta 1995. Päätöksessään oikeus velvoitti pankin entisen johtokunnan jäsenet kahta varajäsentä lukuunottamatta korvaamaan pankille vahingonkorvauksena yhteensä 26 miljoonaa markkaa sekä osan vastapuolen oikeudenkäyntikuluista osittain yhteisvastuullisesti. Korvauksen määrää oikeus kohtuullisti vahingonkorvauslain perusteella. Vastaajat ovat valittaneet asiasta hovioikeuteen.

Säästöpankkien Keskus-Osake-Pankin entiseltä johdolta haetaan noin 3,7 miljardin markan suuruisia korvauksia. Kertomusvuoden aikana osapuolet antoivat oikeuteen vastinekirjelmia. Suullisen käsittelyn aikataulusta on määrä sopia 14.3.1995.

Suomen Säästöpankkiin sulautuneiden pankkien entiseltä johdolta ja luottamusmireshallituksilta haetaan vahingonkorvauksena noin 1,2 miljardia markkaa. Kertomusvuoden aikana pääosa kanteista oli kirjallisessa valmistelussa. Vain yksi päätös saatiin kertomusvuoden aikana: Lahden käräjäoikeus antoi vapauttavan tuomion neljää Päijät-Hämeen Säästöpankin entistä johtajaa vastaan nostetussa kanteessa. Päätös syntyi äänestyksin. Suomen Säästöpankki on valittanut päätöksestä hovioikeuteen.

Säästöpankkien entistä johtoa vastaan nostettujen kanteiden käsittelyn edetessä on muutamista kanteista luovuttu sekä korvauskanteiden määriä täsmen-

netty. Kanteista luopumiset ovat liittyneet lähinnä tilanteisiin, joissa ei riittävästi kyettä näyttämään, että luottopäättöksestä olisi aiheutunut vahinkoa. Korvausmäärien täsmennykset ovat liittyneet vakuuksien arvojen tarkennuslaskelmiin.

Rikossyytteitä on kertomusvuoden aikana nostettu neljässä säästöpankissa. Esitutkinta on meneillään kolmessa säästöpankissa ja syyteharkinta kahdessa säästöpankissa.

Säästöpankkien Keskus-Osake-Pankin entisen johdon osalta annettiin esitutkintaan 13 tapausta. Näistä 6 on edelleen esitutkinnassa, vaikka kolme on asianomistajarikoksina vanhentunut. Yhden osalta syyttäjä luopui syytteen nostamisesta vanhentumisen takia. Kuudessa tapauksessa luovuttiin esittämästä syytepyyntöä, koska esitutkinnan aikana kävi ilmeiseksi, että tutkitut teot eivät riittävässä määrin täyttäneet vaadittuja rikostunnusmerkkejä.

Hallintoelimet

Hallintoneuvosto

Pentti Mäki-Hakola
puheenjohtaja, kansanedustaja

Jussi Ranta
varapuheenjohtaja, kansanedustaja

Olavi Ala-Nissilä
kansanedustaja

Jörn Donner
kansanedustaja

Tuulikki Hämäläinen
kansanedustaja

Anneli Jäätteenmäki
kansanedustaja
(30.4.1994 saakka)

Mauri Miettinen
maaherra

Tellervo Renko
kansanedustaja

Esko Seppänen
kansanedustaja

Paavo Väyrynen
kansanedustaja
(1.5.1994 lukien)

Johtokunta

Pekka Laajanen
puheenjohtaja
lainsäädäntöjohtaja

Matti Vuoria
varapuheenjohtaja
kansliapäällikkö

Veikko Jääskeläinen
rehtori

Pertti Kettunen
professori

Pentti Talonen
professori

Varajäsenet

Sixten Korkman
ylivohtaja

Antti Lehtinen
toimitusjohtaja

Eva Liljeblom
apulaiprofessori

Heikki Niskakangas
professori

Jouko Ylä-Liedenpohja
professori

Asiantuntijajäsenet

Jorma Aranko
johtaja

Peter Nyberg
asiantuntija

Asiantuntijoiden varajäsenet

Risto Määttänen
apulaisjohtaja

Vesa Vihriälä
toimistopäällikkö
(14.10.1994 saakka)

Heikki Soltila
vs. toimistopäällikkö
(14.10.1994 lukien)

Tilintarkastajat

Kauko Heikkinen
puheenjohtaja
kansanedustaja

Arja Alho
kansanedustaja

Timo E. Korva
kansanedustaja

Matti Lahtinen
kansanedustaja

Paavo Lipponen
kansanedustaja

Kalervo Virtanen
tilintarkastajien sihteeri
professori, KHT

Valtion vakuusrahaston hallintoneuvoston muodostavat eduskunnan pankkivaltuutetut. Hallintoneuvoston tehtävänä on valvoa rahaston hallintoa ja toimintaa.

Eduskunta nimitti pankkivaltuutetuksi kansanedustaja Paa-vo Väyrysen 1.5.1994 lukien tasavallan presidentin nimitettyä kansanedustaja Anneli Jäätteenmäen oikeusministeriksi.

Valtion vakuusrahaston johtokunnan tehtävänä on rahaston toiminnan johto. Johtokunnan asiantuntijan varajäsen Vesa Vihriälän tilalle vakuusrahaston hallintoneuvosto nimitti vs. toimistopäällikkö Heikki Soltilan Suomen Pankista 14.10.1994 lukien.

Vakuusrahaston johtajan tehtävänä on hoitaa rahaston hallintoa rahaston sääntöjen sekä johtokunnan antamien määrä-

ysten ja ohjeiden mukaisesti. Vakuusrahaston johtajana toimii valtiotieteen lisensiaatti Heikki Koivisto. Johtajan sijaisena toimii kauppatieteiden maisteri, oikeustieteen kandidaatti Liisa Halme.

Valtion vakuusrahaston tilintarkastajina toimivat eduskunnan vastattavina olevien rahastojen tilintarkastajat. Tilintarkastajien kokoonpanossa ei tapahtunut muutoksia kertomusvuoden aikana.

Valtion vakuusrahaston sisäisenä tarkastajana toimii KHT Pertti Sundqvist Tilintarkastus- ja Koulutustoimisto Pertti Sundqvist Toiminimestä.

Valtion vakuusrahaston palveluksessa oli johtajan ja apulaishohtajan lisäksi 31.12.1994 13 henkilöä.

Tilinpäätöksen laatimisperiaatteet

Tilinpäätös on laadittu valtion vakuusrahosta annetun lain 7 §:n nojalla noudattaen soveltuvin osin joko kirjanpitolakia tai valtion hallinnossa noudatettua käytäntöä.

Tuloslaskelma

	1.1. - 31.12.1994	1.1. - 31.12.1993
Tuoto- ja kuluerät:		
Korkotuotot rahoituslaitoksista	9 039 330,68	59 048 297,19
Korkotuotot muusta rahoituksesta	93 499 000,00	143 780 000,00
Muut korkotuotot	78 904 145,36	20 961 476,09
Muut rahoitustuotot	252 755 175,20	164 119 482,80
Maksut liikepankkien ja PSP:n vakuusrahosta		357 064 000,00
	434 197 651,24	744 973 256,08
Korkokulut	- 1 531 494 143,18	- 1 403 428 257,55
Muut rahoituskulut	- 26 873 701,79	- 41 478 397,68
Kurssierot	+ 162 138,79	+ 255 563 359,88
Myyntitappio SSP Oyj:n osikkeista	- 408 012 607,82	- 3 049 999 996,00
Muut tuoto- ja kuluerät		- 244 685 040,00
	- 1 966 218 314,00	- 4 484 028 331,35
Tuoto- ja kuluerät yhteensä	- 1 532 020 662,76	- 3 739 055 075,27
Valtion korvaus lainojen hoitoon	+ 124 000 000,00	+ 1 281 500 000,00
Vuosimaksut	+ 69 021 675,41	+ 76 035 152,25
Hallintokulut:		
Palkat ja palkkiot	- 4 450 635,89	- 3 899 928,19
Sotakorvaukset	- 1 234 515,93	- 977 130,58
Vuokrat	- 906 320,00	- 763 725,30
Ulkopuoliset palvelut	- 1 943 606,33	- 24 254 361,07
Kone- ja kalustohankinnat	- 16 676 543,96	- 1 834 568,37
Muut hallintokulut	- 1 048 594,93	- 1 420 535,56
	- 26 260 217,04	- 33 150 249,07
Tilikauden alijäämä	- 1 365 259 204,39	- 2 411 670 172,09

Tase

VASTAAVAA	31.12.1994	31.12.1993
PANKKITUKISLUOTUKSET:		
Tukilainasaamiset	155 314 960,00	155 314 960,00
Vastuudebentuurilainat	1 400 000 000,00	1 400 000 000,00
Pääomatodistukset	9 343 379 097,21	10 029 750 000,00
Osakkeet ja osuudet	1 000 000 000,00	1 000 000 000,00
Omahoitoyhtiöiden osakkeet	1 814 007 172,00	1 557 760 000,00
	<u>13 712 701 229,21</u>	<u>14 142 824 960,00</u>
RAHOITUSOMAISUUS:		
Ennakkomaksut	172 300 000,00	
Siirtosaamiset:		
korot	160 613 134,58	181 986 136,47
muut	579 209 247,00	17 447,13
Rahoitusomaisuusosakkeet		
ja -osuudet	1 423 663 149,10	1 712 457 561,60
Rahat ja pankkisaamiset	96 584 322,38	783 824 981,80
	<u>2 432 369 853,06</u>	<u>2 678 286 127,00</u>
Vastaavaa yhteensä	<u>16 145 071 082,27</u>	<u>16 821 111 087,00</u>
VASTATTAVAA	31.12.1994	31.12.1993
KERTYNEET ALIJÄÄMÄT:		
Alijäämä edellisiltä tilikausilta	- 2 677 411 925,11	- 262 741 753,02
Tilikauden alijäämä	- 1 365 259 204,39	- 2 414 670 172,09
	<u>- 4 042 671 129,50</u>	<u>- 2 677 411 925,11</u>
VIERAS PÄÄOMA		
Pitkäaikainen vieras pääoma:		
Ulkomaiset lainat	15 471 247 172,00	15 215 000 000,00
Kotimaiset lainat	3 434 250 316,65	3 934 850 000,00
	<u>18 905 497 488,65</u>	<u>19 149 850 000,00</u>
Lyhytaikainen vieras pääoma:		
Ennakkomaksut	724 000 000,00	
Siirtovelat:		
korot	379 530 194,23	337 507 555,87
muut	178 714 528,89	11 165 456,24
	<u>1 282 244 723,12</u>	<u>348 673 012,11</u>
Vieras pääoma yhteensä	<u>20 187 742 211,77</u>	<u>19 498 523 012,11</u>
Vastattavaa yhteensä	<u>16 145 071 082,27</u>	<u>16 821 111 087,00</u>

Tuloslaskelman ja taseen liitetiedot

1) Korkotuotot

Korkotuotot tukilainoista käsittävät Säästöpankkien vakuusrahastolle myönnetyn tukilainan korot.

Korkotuotot muusta rahoitustuesta käsittävät Suomen Säästöpankki - SSP Oy:n liikkeeseen laskeman vastuudebentuurilainan korot.

Muut korkotuotot käsittävät valtion vakuusrahaston varojen tilapäisestä sijoittamisesta saadut korot ja Suomen Säästöpankki - SSP Oy:n liiketoiminnan myynnin yhteydessä osuuspankkien liikkeeseen laskemien pääomatodistusten korot.

2) Muut rahoitustuotot

Muut rahoitustuotot käsittävät valtion vakuusrahaston myymien rahoitusomaisuusosakkeiden myyntivoitot, osinkotuotot ja pitkäaikaisten lainojen liikkeeseenlaskutuottojen jaksotukset.

3) Korkokulut

Korkokulut käsittävät valtion vakuusrahaston pitkäaikaisten lainojen korot.

4) Muut rahoituskulut

Muihin rahoituskuluihin on kirjattu pitkäaikaisten lainojen liikkeeseenlaskukulujen jaksotukset, muut vieraan pääoman kulut ja rahoitusomaisuusosakkeiden myyntipalkkiot.

5) Muut tukitoiminnan kulut

Suomen Säästöpankki - SSP Oy:n liiketoiminnan luovutussopimuksen mukaisesti valtion vakuusrahasto on suorittanut SSP:lle SSP:n liiketoiminnan luovutushetken eläkevastuuvajauksen kattamiseksi 242 miljoonaa markkaa. Tukitoiminnan kuluihin on kirjattu 166 miljoonaa markkaa SSP:n veroja, oikeudenkäyntikuluja ja julkisia maksuja, joista vakuusrahasto vastaa luovutussopimuksen mukaisesti ja joiden perusteet ovat syntyneet ennen 22.10.1993.

6) Valtion korvaus lainanhoitomeneihin

Valtion vakuusrahasto on saanut korvauksena lainojen korkoihin ja muihin menoihin valtion talousarvioon varatuista varoista 124 miljoonaa markkaa.

7) Kone- ja kalustohankinnat

Tilikauden kone- ja kalustohankinnat on kirjattu kokonaisuudessaan kuluksi. Erään sisältyy Suomen Säästöpankki - SSP Oy:ltä valtion vakuusrahastolle ostetut ja valtion taidemuseon hallintaan luovutetut taideteokset 16 482 075 markkaa.

8) Pankkitukisijoitukset

Tukilainasaamiset on Suomen Säästöpankki - SSP Oy:n tukemiseksi Säästöpankkien vakuusrahastolle myönnetty tukilaina. Lainaa ei kertomusvuoden aikana ole lyhennetty.

Valtion vakuusrahasto merkitsi vuonna 1992 Suomen Säästöpankki - SSP Oy:n liikkeeseen laskeman vastuudebentuurilainan. Lainaa ei kertomusvuoden aikana ole lyhennetty.

Valtion vakuusrahasto osti Säästöpankkien Keskus-Osake-Pankilta 30.09.1994 pankin Luxemburgissa toimivan tytärbankin Skopbank International S.A:n osakekannan. Luxemburgin lainsäädännön vuoksi kaupan yhteydessä yksi osake siirtyi vakuusrahaston täysin omistamalle Resolution Company Reserve Oy:lle. Skopbank International S.A:n pankkistatuksesta luopumisen jälkeen yhtiön nimeksi tuli GGF Asset Management S.A..

Valtion vakuusrahasto osti Säästöpankkien Keskus-Osake-Pankilta 16.12.1994 pankin Lontoossa toimivan tytärbankin FennoScandia Bank Ltd:n osakekannan. FennoScandia Bank Ltd:n pankkistatuksesta luopumisen jälkeen yhtiön nimeksi tuli FennoScandia Ltd.

Molempien em. Säästöpankkien Keskus-Osake-Pankilta ostettujen yhtiöiden kauppahinnat perustuvat yhti-

öiden omaan pääomaan kaupantekohetkellä. GGF Asset Management S.A:n kauppahinta oli LUF 794 500 000 ja FennoScandia Ltd:n kauppahinta GBP 18 608 000. Kauppahinnat tarkistetaan vuoden 1997 lopussa. Osakkeiden ulkomaanrahan määräiset hankintahinnat on muutettu tilinpäätökseen 30.12.1994 noteeratun Suomen Pankin keskipurssiin ao. valuutoille.

Pääomatodistukset ja pankkien osakkeet ovat pankkitukea vastaan saatuja pankkien pääomatodistuksia ja osakkeita. Suomen Säästöpankki - SSP Oy maksoi kertomusvuoden aikana pääomatodistuksiaan takaisin yhteensä 686 370 902,79 markkaa. Valtion vakuusrahasto omisti 31.12.1994 pankkien osakkeita ja pääomatodistuksia, jotka on merkitty tilinpäätökseen hankintahintaan, sekä vastuudebentuurilainoja, tukilainoja ja omaisuudenhoitoyhtiöiden osakkeita viereisellä sivulla olevan taulukon mukaisesti:

9) Ennakkomaksut

Suomen Säästöpankki - SSP Oy:n erillisseurantaerien kauppaan liittyen on valtion vakuusrahasto SSP:n liiketoiminnan luovutussopimuksen mukaisesti maksanut ostajapankkien osuuden (20 %) SSP:n omaisuudesta. Erillisseurantaerien kauppaa on selvitetty myöhemmin kohdassa 12.

10) Rahoitusomaisuus osakkeet ja -osuudet

Rahoitusomaisuusosakkeet ja -osuudet on merkitty tilinpäätökseen hankintahintaan tai sitä alempaan tilinpäätöspäivän todennäköiseen luovutushintaan. Osakkeet on saatu osana Suomen Säästöpankki - SSP Oy:n liiketoiminnan myynnin kauppahintaa. Kauppahinnan vastineena valtion vakuusrahasto sai osuuspankkien liikkeeseen laskemia pääomatodistuksia 700 miljoonaa markkaa, joihin liittyy Osuuspankkien Keskuspankki Oy:n takaisinostositoumus.

Pankkitukisijoitukset						
	nimellisarvo mk	hankintahinta mk	osuus osakk. %	osuus äänistä %	tilikauden tulos (Mmk)	
SSP Oy						
Pääomatodistukset	3 607 529 097,21	3 607 529 097,21	7	7		
Vastuudebentuurit	1 400 000 000,00	1 400 000 000,00				
Skop						
Osakkeet	2 000 000 000,00	1 000 000 000,00	52,9 %	63,6 %	- 1 075,0	
Pääomatodistukset	3 700 000 000,00	2 700 000 000,00	7	7		
Siltapankki						
Pääomatodistukset	3 035 850 000,00	3 035 850 000,00	77	77	- 586,5	
Säästöpankkien vak. rahasto						
Tukilaina	155 314 960,00	155 314 960,00				
Omaisuuksienhoitoyhtiöt:						
Om. hoitoyhtiö Arsenal Oy	1 557 700 000,00	1 557 700 000,00	25,98 % ¹⁾	25,98 % ¹⁾	1 1314,0 (a)	
Resolution Company Armamentarium Oy	15 000,00	15 000,00	100,0 %	100,0 %	3,2	
Resolution Company Armoury Oy	15 000,00	15 000,00	100,0 %	100,0 %	0,0	
Resolution Company Reserve Oy	15 000,00	15 000,00	100,0 %	100,0 %	0,0	
Resolution GGF Oy	15 000,00	15 000,00	100,0 %	100,0 %	10,0	
GGF Asset Management S.A.	118 380 500,00	118 380 500,00	100,0 %	100,0 %	33,6	
Ferrocandia Ltd	137 866 672,00	137 866 672,00	100,0 %	100,0 %	158,5	
¹⁾ Suomen Säästöpankki - SSP Oyn liiketoiminnan luovutussopimuksessa valtion vakuusrahasto on sitoutunut olemaan vaihtamatta pääomatodistuksia pankin osakkeiksi. ²⁾ Mikäli pääomatodistukset muutetaan niiden ehtojen mukaisesti kokonaan pankin osakkeiksi, vakuusrahaston osuus pankin kaikista osakkeista nousee 78,2 %:iin ja osuus kaikista äänistä 71,9 %:iin. Muutettaessa pääomatodistukset pankin osakkeiksi valtion merkittämien pääomatodistusten kanssa nousee valtion ja valtion vakuusrahaston osuus kaikista osakkeista 78,9 %:iin ja osuus kaikista äänistä 78,4 %:iin. Otettaessa huomioon lisäksi Arsenalin osuus 35,9% kaikista osakkeista ja osuus 29,3% kaikista äänistä nousee valtion osuus kaikista osakkeista 95,2 %:iin ja kaikista äänistä 95,4 %:iin. ³⁾ Mikäli pääomatodistukset muutetaan niiden ehtojen mukaisesti kokonaan pankin osakkeiksi, vakuusrahaston osuus pankin kaikista osakkeista on 89,1 % ja kaikista äänistä 81,2 %. ⁴⁾ Valtion omistusosuus Arsenalista on 74,04 prosenttia. ⁵⁾ Ennakkotieto.						

Valtion vakuusrahasto merkitsi 11.4.1994 Osuuspankkien Keskuspankki Oy:n (OKO) liikkeeseen laske-
man 100 000 markan optiolainan, jo-
hon liittyvät erilliset optiotodistukset.
Optiotodistukset oikeuttavat merkit-
semään yhteensä 1 500 000 kappaletta
OKO:n A-sarjan osaketta 50 markan
nimellisarvoon 31.12.1998 mennessä.

Optiolaina maksettiin takaisin
11.7.1994.

11) Pitkäaikainen vieras pääoma

Pitkäaikaisiin velkoihin on kirjattu Suo-
men valtion kansainvälisillä pääoma-
markkinoilla liikkeeseen laskemat ja
valtion vakuusrahastolle ohjatut neljä

joukkolainaa, nimellisarvoiltaan USD
2 000 miljoonaa, DEM 1 000 miljoonaa,
GBP 100 miljoonaa ja ATS 2 000
miljoonaa. Valtion nimissä Kansallis-
Osake-Pankilta otettua lainaa 2 586
miljoonaa markkaa lyhennettiin kerto-
musvuoden aikana 500,5 miljoonaa
markkaa. Valtion vuoden 1993 I sarja-
obligatiolainan valtion vakuusrahastol-

Rahoitusomaisuusosakkeet ja -osuudet 31.12.1994				
Nimi	nimellis- arvo/mk	kpl	osuus kaikista osakkeista %	kirjanpitoarvo mk
Osakkeet				
Enso A	10,00	677 525	1,89	28 016 960,00
Enso R	10,00	3 375 253		127 548 075,90
Kone B	50,00	90 023	1,49	47 262 075,00
Kymmene	20,00	2 389 488	2,90	199 999 978,20
Nokia F	20,00	235 754		67 189 890,00
Nokia E	20,00	468 830	0,97	163 940 285,00
Orion A	10,00	799 999	1,60	91 999 885,00
				723 863 149,10
Osuudet				
Osuuspankkien pääomatodistukset				700 000 000,00
				1 423 863 149,10

le ohjattu määrä 1 349 miljoonaa markkaa pysyi muuttumattomana.

Ulkomaanrahan määräiset Suomen valtion nimissä otetut pitkäaikaiset lainat on kirjattu tilinpäätökseen velan syntymispäivän keskikurssiin, koska valtion vakuusrahaston varoihin ja velkoihin liittyvä kurssiriski on osa valtion lainanottoon liittyvää kokonaiskurssiriskiä, jolta valtio pyrkii suojautumaan ottamalla lainaa useana eri valuuttana taikka tekemällä lainoihin liittyviä koron- ja valuutanvaihtosopimuksia. Jos ulkomaanrahan määräiset lainat muutetaan Suomen rahaksi Suomen Pankin tilinpäätöspäivänä noteeraamaan keskikurssiin, lainojen määrä olisi yhteensä 14 159 000 000 markkaa.

GGF Asset Management S.A:n ja FennoScandia Ltd:n osakkeiden ostot on rahoitettu laskemalla liikkeeseen kauppahintaa vastaavat ulkomaanrahan määräiset velkasitoumukset Säästöpankkien Keskus-Osake-Pankin merkittäviksi. Velkasitoumusten markkavasta-arvo tilinpäätöshetkellä oli yhteensä 256,2 miljoonaa markkaa.

12) Ennakkomaksut

Omaisuuksienhoitoyhtiö Arsenal Oy on ostanut 30.12.1994 tehdyllä esisopimuksella Suomen Säästöpankki - SSP Oy:n ns. erillisseurantaerät valtion vakuusrahastolta sekä Kansallis-Osake-Pankilta, Postipankki Oy:ltä, Suomen Yhdyspankki Oy:ltä ja osuuspankeilta 724 miljoonan markan kauppahinnalla. Erillisseurantaerät muodostettiin niistä SSP:n tase-eristä, joita ei siirretty Arsenaliin tai ostajapankeille. SSP:n liiketoiminnan luovutus sopimuksen mu-

kaisesti SSP:tä purettaessa valtion vakuusrahasto saa SSP:n omaisuudesta 80 % ja ostajapankit yhteensä 20 %. Erillisseurantaerien myynnillä toteutetaan luovutus sopimuksen mukainen SSP:n omaisuuden jako. Valtion vakuusrahasto on saanut kauppahinnan 724 miljoonaa markkaa ennakkona ja suorittanut edelleen ennakkona ostajapankeille näiden osuuden 144,8 miljoonaa markkaa. Valtioneuvosto vahvisti kaupan 9.2.1995. Kauppahinta kirjataan SSP:n pääomatodistusten takaisin maksuksi SSP:n saatua rahoitustarkastukselta luvan pääomatodistusten maksamiseen.

13) Siirtovelat

Muihin siirtovelkoihin sisältyy edellä 5)-kohdassa mainittu 166 miljoonan markan veroja, oikeudenkäyntikuluja ja julkisia maksuja koskeva erä.

14) Valtion vakuusrahaston vastuusitoumukset

Annetut pantit: pantatut osakkeet 5 790 000 markkaa.

Valtion vakuusrahasto ja Kansallis-Osake-Pankki tekivät 24.6.1993 STS-Pankki Oy:tä koskevasta järjestelystä sopimuksen, jonka mukaan vakuusrahasto korvaa Kansallis-Osake-Pankille kaikki Osuuskunta Eka-yhtymän 24.11.1992 STS-Pankki Oy:ltä saamista, Kansallis-Osake-Pankille siirtyneistä vastuista aiheutuvat lopulliset menetykset. Sopimus koski menetyksiä, jotka aiheutuvat siitä, että Osuuskunta Eka-yhtymä asetettaisiin ennen vuoden 1993 loppua konkurssiin tai selvitystilaan tai siinä aloitettaisiin lain mu-

kainen saneerausmenettely. Vastaavainen sopimus tehtiin myös Haka Oy:n vastuista STS-Pankki Oy:lle. Haka Oy:tä koskeva sopimus oli kuitenkin voimassa puoli vuotta pidempään kuin Ekaa koskeva sopimus eli 30. päivään kesäkuuta 1994 saakka.

Molempien sopimuksien mukaan korvausvelvollisuuden edellytyksenä oli, että Kansallis-Osake-Pankki tai sen lähipiiriin kuuluva taho ei välittömästi tai välillisesti hae yhtiötä konkurssiin, selvitystilaan tai saneerausmenettelyyn eikä muutoinkaan myötävaikuta tällaisten menettelyiden käynnistämiseen.

Osuuskunta Eka-yhtymä haettiin saneerausmenettelyyn vuonna 1993. Korvausvelvollisuuden täyttyminen oli välimiesoikeuden käsiteltävänä. Välimiesoikeus antoi 30.12.1994 päätöksen asiassa. Päätöksen mukaan KOP:n ei ole näytetty myötävaikuttaneen sopimuksen vastaisesti Ekan joutumiseen saneerausmenettelyyn. Välimiesoikeuden päätöksen mukaisesti vakuusrahaston korvattavaksi tulee pääomaltaan arviolta 66 miljoonaa markkaa.

Haka Oy asetettiin konkurssiin 15.3.1994. Valtion vakuusrahasto on ilmoittanut Kansallis-Osake-Pankille, että vakuusrahaston tietoon ei ole toistaiseksi tullut seikkoja, jotka osoittaisivat, että Kansallis-Osake-Pankki olisi Haka Oy:n konkurssiin asettamisen yhteydessä menettänyt vakuusrahaston ja Kansallis-Osake-Pankin ns. Haka-sopimuksen vastaisesti. Arvio vakuusrahaston vastattavaksi tulevista tappioista on 256 miljoonaa markkaa. Korvauksen lopullinen määrä riippuu vakuuksien arvoista ja realisoinneista.

Helsingissä 9, maaliskuuta 1995

Pekka Laajanen
johtokunnan puheenjohtaja

Matti Vuoria
johtokunnan varapuheenjohtaja

Pertti Kettunen

Veikko Jääskeläinen

Pentti Talonen

Heikki Koivisto
johtaja

Tilintarkastuskertomus

Eduskunnan valitsemina tilintarkastajina olemme tarkastaneet valtion varausrahaston tilinpäätöksen ja kirjanpidon sekä hallinnon tilikaudelta 1.1. - 31.12.1994 hyvän tilintarkastustavan edellyttämässä laajuudessa.

KHT Pertti Sundqvist on suorittanut rahaston sisäisen tarkastuksen. Olemme perehtyneet tarkastuksista laadittuihin kertomuksiin.

Tilinpäätös, joka osoittaa alijäämää 1.365.259.204,39 mk, on laadittu voimassa olevien säännösten mukaisesti.

Tarkastuksemme perusteella esitämme tuloslaskelman ja taseen vahvistamista sekä vastuuvapauden myöntämistä rahaston johtokunnalle ja johtajalle tarkastamaltamme tilikaudelta.

Helsingissä maaliskuun 23. päivänä 1995

Kauko Heikkinen

Arja Alho

Timo E. Korva

Matti Lahtinen

J. Kalervo Virtanen KHT

IVA4
Valtion

1995

1994

Vuosikertomus

Valtion Vakuusrahasto
1996-09-03

**VALTION
VAKUUSRAHASTO**
Fabianinkatu 8, PL 257
00131 Helsinki
Puh: (90) 664 344